

Naam: A. Heijerman
Datum: 31 januari 2018
Team/teamonderdeel: BO Bestuurszaken/Bestuurlijk-juridische zaken
Telefoonnummer: 0546 541177

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Hoofdpogave
Portefeuillehouder

Evaluatie regeling Regio Twente
Hoofdtakveld **Bestuur en ondersteuning**
C. van Wijk-Jongedijk

Samenvatting raadsvoorstel

Op woensdag 17 januari jl. hebben de gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten een evaluatie van de Regeling Regio Twente ontvangen van het Dagelijks Bestuur (DB) van de regio. Tot 1 april 2017 kunnen de gemeenteraden een zienswijze over de evaluatie kenbaar te maken. Het college stelt de raad voor om gebruik te maken van de bevoegdheid een zienswijze in te dienen.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Bijgaande zienswijze/brief (Uitgaand – 80066) vast te stellen, met als kern:
  - a. In lijn met het advies van Professoren Torenvlied en Boogers, nagaan op welke wijze beter inhoud en vorm gegeven kan worden aan regionale samenwerking, alvorens een definitieve koers in te zetten. In de verdere uitwerking van eventuele structuurwijzigingen helder in kaart laten brengen welke gevolgen dat heeft voor o.a. de effectiviteit van de Regio, het budgetrecht van de raden, de democratische legitimiteit en deze te toetsen aan de uitgangspunten van de Commissie Robben
  - b. De opdracht hiervoor, conform art. 36 lid 3 van de Regeling, door het Algemeen Bestuur te laten (her)formuleren;
  - c. Fundamentele keuzes in de structuur van de Regio te laten maken door de nieuwe gemeenteraad;
2. Deze zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de Regio.

Inleiding

Op woensdag 17 januari jl. hebben de gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten een evaluatie van de Regeling Regio Twente ontvangen van het Dagelijks Bestuur (DB) van de regio. Tot 1 april 2017 kunnen de gemeenteraden een zienswijze over de evaluatie kenbaar te maken. In dit raadsvoorstel stellen wij u voor om gebruik te maken van uw bevoegdheid een zienswijze in te dienen.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen aangepast. Naar aanleiding daarvan is per 1 januari 2016 de Regeling Regio Twente herzien, nadat ook uw raad met deze wijziging had ingestemd in uw vergadering van 17 november 2015. Daarbij is afgesproken om aan het eind van elke zittingsperiode een evaluatie uit te voeren. Het Dagelijks Bestuur van de regio heeft Kennispunt Twente opdracht gegeven deze evaluatie op zich te nemen. In de bijlagen treft u de resultaten van Kennispunt aan. Daarnaast heeft het DB een reflectie gevraagd van UT professoren Boogers en Torenvlied (bijlage 4).

Context van de huidige regeling

Uitgangspunt voor de nieuwe opzet van de Regeling Regio Twente was het rapport 'Samenwerken doen we zelf' van de Commissie Robben. Doel van de commissie Robben was om 'meer overzicht en

efficiency te krijgen in de besturing van de samenwerking en vooral om de samenwerking weer iets van en tussen de gemeenten zelf te laten zijn'.

Conclusies uit de evaluatie

Kijkend naar de stukken die voorliggen, kunnen de volgende hoofdlijnen gedestilleerd worden:

- Voorgesteld wordt om meer regie naar de Regio toe te trekken om de slagkracht te vergroten. De gewijzigde regeling Regio Twente is teveel doorgeslagen richting gemeentelijke autonomie. Bestuurlijke inspanning en bestuurlijke effectiviteit zijn niet meer met elkaar in balans.
- Voorgesteld wordt de Agenda voor Twente centraal te stellen in de samenwerking en over te brengen naar het basispakket van de Regio. De Agenda voor Twente valt nu onder de noemer 'coalition of the willing'. Dat betekent dat een deelnemende gemeente zelf kan besluiten of hij/zij daaraan deelneemt. Indien de Agenda voor Twente wordt overgeheveld naar het basispakket van de Regio, dan is daarvan geen sprake meer en geschiedt besluitvorming op basis van gewogen meerderheid.
- Versterk de positie van het presidium van de Twenteraad;
- Stel een monitoringswerkgroep van raadsleden in voor de Agenda voor Twente 2018- 2022;
- Colleges moeten met hun raden bespreken hoe én of de verantwoording verbeterd moet worden;
- Erken de rol van de secretarissen bij de samenwerking in de regio en herijk hun positie;
- Kijk naar een reductie van ambtelijke en bestuurlijke overleggen. In de praktijk betekent dat o.a. samenvoegen van bepaalde overleggen (OZJT en Publieke Gezondheid) en vaker gebruik te maken van vertegenwoordiging.

Tot slot merken we op dat de respons op de vraagstelling van Kennispunt laag was: 35% van de ondervraagden reageerden, onder raadsleden was dit percentage slechts 28%.

Beoogd effect

Met het voorleggen van deze evaluatie aan de gemeenteraden tracht het DB van de Regio te voldoen aan art. 36 lid 3 van de Regeling Regio Twente. Daarin staat dat iedere vier jaar, voor het eind van een raadsperiode, een evaluatie plaatsvindt uitgevoerd door het Algemeen Bestuur (AB), gehoord de raad.

Argumenten voor

1.1a Wat de aanbevelingen precies betekenen voor gemeenten is onduidelijk

In de beschouwing van beide professoren komt naar voren dat er voor een nadere concretisering van de aanbevelingen eerst verder onderzoek nodig is naar de voorwaarden waaronder de geschetste doorontwikkeling van de Twentse samenwerking het meest kansrijk kan zijn. Enerzijds spreekt daaruit dat nader bekeken moet worden hoe de ontwikkeling ingezet kan worden, anderzijds is daarvoor ook nodig dat helder is wat deze ontwikkelingen nu precies betekenen voor onder andere de effectiviteit van de Regio, het budgetrecht van de raden en de democratische legitimiteit.

1.1a De aanbevelingen van het DB staan haaks op de grondgedachte van het rapport 'samenwerken doen we zelf'

Doel van de commissie Robben was om 'meer overzicht en efficiency te krijgen in de besturing van de samenwerking en vooral om de samenwerking weer iets van en tussen de gemeenten zelf te laten zijn'. Deze grondgedachte van Robben staat haaks op de huidige aanbeveling meer regie bij de Regio terug te brengen en druist daarmee in tegen de principes die ten grondslag hebben gelegen aan de Regeling Regio Twente. Dat ter discussie stellen is fundamenteel van aard en vraagt om een open en goed voorbereide discussie in Twente. Een reguliere zienswijzeprocedure is ons inziens niet afdoende, zeker niet nu onvoldoende uit deze stukken blijkt welke gevolgen dit precies zal hebben.

1.1b Conform de Regeling Regio Twente is het AB verantwoordelijk voor het uitvoeren van een evaluatie

Het is dan ook logisch het AB te vragen om een nadere uitwerking van deze evaluatie.

1.1c Voor een fundamentele koerswijziging is een gedegen voorbereiding en een goed gesprek nodig

Dat goede gesprek moet niet alleen plaatsvinden met de huidige raden, die constructief kunnen terugblikken, maar zou juist ook aan de orde moeten komen in de nieuwe raden. Zij moeten per slot van rekening straks gaan werken met eventuele aanpassingen die worden doorgevoerd naar aanleiding van de evaluatie.

Al in 2015 (bij besluit tot wijziging van de Regeling ter vergadering dd. 17 november 2015) heeft uw raad aangegeven bereid te zijn meer autonomie over te brengen naar de Regio, als dat gepaard zou gaan met directe controle door de gemeenteraden. Voor dit standpunt was in Twente geen meerderheid te vinden. De huidige regeling is dan ook een collegeregeling. Bij uw besluitvorming in 2015 heeft u aangegeven dat de discussie hierover te willen betrekken bij een evaluatie van de regeling. Indien die wens nog steeds leeft, pleit ook dat voor een gedegen voorbereide discussie op Twents niveau.

1.1c Het opnemen van de Agenda voor Twente in het basistakenpakket van de Regio kan op grond van artikel 34 van de Regeling Regio Twente alleen na instemming van de colleges

De colleges halen voor dat besluit eerst instemming op bij hun eigen raden.

Zowel in Rijssen-Holten als in Almelo is er nog geen definitief besluit over toetreden tot de Agenda voor Twente. Om dan nu al te spreken over het onderbrengen van de Agenda in de basisinfrastructuur, is prematuur.

Kanttekeningen

2.1 De aanbevelingen die voorliggen worden nu niet direct doorgevoerd

De aanbevelingen van het DB leiden niet direct tot structuurwijzigingen of aanpassingen in de Regeling. De gemeenteraden stemmen dan ook niet stilzwijgend in met die voorstellen als zij besluiten geen zienswijze in te dienen. Voor een wijziging van de Regeling is unanieme besluitvorming nodig in alle veertien colleges, waarbij de colleges dat besluit alleen kunnen nemen met instemming van de raden.

2.1a Samenwerken op basis van grote lokale autonomie vertraagt besluitvorming

Het is een feit dat besluitvorming trager, ingewikkelder en soms bijzonder lastig is wanneer sprake is van veel lokale autonomie. Het brengt echter ook voordelen met zich mee. Eén daarvan is dat besluiten die genomen worden vaak op veel draagvlak kunnen rekenen en bovendien iedereen de kans heeft gehad zijn of haar inbreng daarbij te hebben. Het is van belang eerst te bepalen of we in Twente bereid zijn om lokale autonomie op te geven in ruil voor snellere en efficiëntere besluitvorming.

Alternatieven

- Geen zienswijze indienen
- De voorgestelde zienswijze amenderen

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

Het al dan niet indienen van een zienswijze heeft geen direct financieel gevolg.

Vervolg

Een eventuele zienswijze van uw raad wordt na vaststelling toegezonden aan het Dagelijks Bestuur van de Regio. Na 1 april zal het Dagelijks Bestuur een voorstel maken voor het Algemeen Bestuur, daarin meewegend de zienswijzen die door de gemeenten zijn ingediend. Op 16 mei is behandeling van dit voorstel in het Algemeen Bestuur voorzien.

Bijlagen

- Brief aan raden (Intern – 62558)
- Evaluatie Regeling Regio Twente (Intern – 62548)
- Organogram regionale samenwerking (Intern – 62549)
- Resultaten onderzoek Kennispunt (Intern – 62550)
- Reflectie Boogers/Torenvlied (Intern – 62551)
- Memo ambtelijke en bestuurlijke werksessie (Intern – 62552)
- Brief duiding evaluatie (Intern – 62557)
- Concept zienswijze (Uitgaand – 80066)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van;

Besluit:¹

Gedaan in de openbare vergadering van

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen

---

¹

De griffie plaatst hier de tekst van het raadsbesluit na de raadsbehandeling van het raadsvoorstel